

Eskola hauen jatorrizko izpiritu hori ongi jasotzen du kazetariak karrera amaitzean egin behar zuen zinak:

«Juro ante Dios, por España y su Caudillo, servir a la Unidad, a la Grandeza y a la Libertad de la Patria con fidelidad íntegra y total a los principios del Estado Nacional Sindicalista, sin permitir jamás que la falsedad, la insidia o la ambición tuerzan mi pluma en la labor diaria.» ■ *Joan Alzibar.*

Sotanak eta, edo sekulartasuna auzitan

Aita Santuak, Erromako bere Bikario Poletti Kardinalari egin eskutitzean, apez, fraide eta serorak beren sotana eta habituak berriro janztera behartu nahi ditu. Gutuna 1982.10.19ko *Osservatore Romano*-k argitaratu eman zuen, lehen orrialdean, seguru asko taimainako arazotxoak merezi ez duen moduan. Elizkizunetan eta eliz barnean beti sotana eta habitua jantzi behar da, eta kalean ere bai, *clergyman* beltza, grisa edo urdin iluna eraman nahi ez bada behintzat. Arau honek berdina balio du, apez eta erlijiosoentzat, gizonetako eta emakumezkoentzat, seminario eta eliz ikastetxeetako apezgai eta estudianteeentzat, eta Erroman bizi edo bizi gabe bidez dabilzaneentzat ere.

Aita Santuaren gogoia omen zen Eliza osoari agindu hori ematea. Baina apezpiku askoren aldetik jaso dituen kritiken aurrean, bere diozesian, Erroman, proba egin nahi izan du.

Irribarrez edo mutur beltzez hartuko den agindu hau emateko arrazoiak? «Oinetarainoko jantziak bere identitatearen eta era berezian Jainkoarena izatearen testigantza, apez oro ematera behartuta dagoena, begi bistan jartzen du eliz elkartearen baitan». Gainera «ebanjelizatzeko obligazioa hitzaren bidez eta apeza giro sekularretik bereizten duten ageriko ezaugarrien bidez betetzen da».

Zer esan? Arrazoiak borobilak direnik oso ezin uka. Borobilgiak agian, hain ondorio txikiarentzat. Seguruenik tamainako arrazoiak eta ondorioak arteko hesiaren gainetik inolaz ere aitortu nahi ez den arrazoipide ahulez betetako zubia eraiki nahi izan da.

Gaurko apez jendearentzat eta kristau soilarentzat ere, ez ote den ulergarriagoa eta onartzen samurragoa nago, Zelestino Lehenengoak, —San Zelestinok— Narbona inguruko gotzainei 428. urtean idatzitakoa. Hauek Lerins-go monastegikoak ziren batipat, eta lekaideek beren elkartegietan eraman ohi zuten janzkera ezarri nahi izan zieten beren apezrei. Usadio berri horren aurka honela

idazten die Aita Santuak: «Herriagandik eta besteengandik doktrinaz bereizi behar dugu eta ez janzkeraz; jokabidez eta ez azaleko itxuraz; arimako garbitasunez eta ez apaingarriz». Janzkera berezia gera bedi jendeagandik urrun bizi diren lekaideentzat: «Janzkera hau (lekaideen kapusaia eta larruzko gerrikoa) urruneko tokietan eta besteengandik aparte bizi direnek gorde dezatela, usadioari arrazoimenari baino gehiago jarraituz».

Mende askoren buruan ere, burutazio eta filosofia honek sanaogoia dirudi, sekularitasunaren fenomenoaren arrazoiak aditu nahi dituen Elizarentzat, Aita Santuaren beste arrazoipide sendoegi horrek baino.

Hemen ere, beste zenbait arazo garrantzizkoagotan bezala, Mendebaleko kulturaren sekularitasuna eraman eta irentsi ezina somatzen zaio Poloniako izotzetik etorri zaigun Aita Santu honi. Eta kultura horrekin ezkonduko ez bada ere, gutxienez batera bizi behar duela Elizak ulertzeko, beste berrogeitamar urte Poloniako giroa aldatu zain egon behar ote dugu bada? Sotana pean sekularitasunaren gertakizuna onartu edo ez onartu arazoa dabil.

Sotanarena, jantzi arazo soila balitz, folklore kontua litzateke eta ez luke istilu haundirik sortuko. Baina gaurko munduaren aurrean dauden kontrako bi pentsakeraren hesia dago tartean. Horregatik, ez naiz oso oker ibiliko, oraingoz Erroman bakarrik eta geroxeago Eliza osoan, ezarri nahi den jantziei buruzko araudi berri honek, merezi bezalakoxe erantzuna izango duela uste badut. ■ *Manolo Pagola*.

«Bizkaitarrak barriro»

Bizkaieraren orduak jo du nonbait.

Eusko Jaurlearitza, Euskaltzaindia, Bizkaiko bertako zenbait indar eskutik doaz bizkaieraren aldeko operazio berrian.

Aipatu diren arrazoiak ez nituzke zalantzan jarriko. Geuk ere alderdi pedagogikoak, metodologikoak JAKINen bertan aipatuak ditugu. Eta kexatu ere egin gara bizkaierak guztion euskarari eman behar zion adina eman ez diolako.

Hala ere, oraingo operazio honek ez nau arras betetzen. Konpromezu politikoaren usain gehiegi hartzen diot. Oker ote nabil?

Are okerrago.

Zuzen banabil behintzat, oraingo hau *euskara batua/berri-euskara* delakoaren sokatira horretan aldi bat besterik ez da, bigarre-